

1 MAYIS

ETKİNLİKLERİNE YÖNELİK

HAK İHLALLERİ

23 Nisan - 5 Mayıs 2024
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

BİLGİ NOTU

23 Nisan - 5 Mayıs 2024 Tarihleri Arasında

“1 Mayıs Etkinlikleri”

Kapsamında Yaşanan

Hak İhlalleri

- İstanbul’da sendikaların 1 Mayıs’ı Taksim Meydanı’nda kutlama yönündeki başvuruları valilik tarafından reddedildi.
- 1 ilde (İstanbul) etkinliklere kolluk güçleri müdahale etti.
- 1 - 5 Mayıs 2024 tarihleri arasında; İstanbul’da 259, Tunceli’de 4, Maraş’ta 3, Aydın’da 2 kişi olmak üzere, Türkiye genelinde toplam 268 kişi gözaltına alındı.
- 1 - 5 Mayıs 2024 tarihleri arasında İstanbul’da; gerek etkinliklere müdahale sırasında gerekse daha sonra ev baskınlarıyla kolluk güçlerinin işkence ve diğer kötü muamele uygulamalarına maruz kalarak gözaltına alınan toplam 259 kişiden 49’u tutuklandı, 28’i adli kontrol şartıyla olmak üzere 210 kişi serbest bırakıldı.
- İstanbul’da gözaltına alınan kişilerden 35’i, adli suçlardan gözaltına alınan diğer kişilerle aynı nezarethanede tutulmalarına itiraz etmeleri üzerine kolluk güçlerinin fiziksel şiddetine maruz kaldı.
- İstanbul’da, valilik tarafından alınan tedbirler, kolluk güçleri tarafından yapılan engelleme ve müdahaleler, kişilerin gözaltına alınması sırasında ve gözaltı anında bir bütün olarak işkence ve diğer kötü muamele yasağı, kişi güvenliği, ifade ve basın özgürlüğü, toplantı, gösteri ve örgütlenme özgürlüğü, sağlığa erişim hakkı, seyahat özgürlüğü ihlal edilmiştir.

1 Mayıs Öncesi

İstanbul:

- 23 Nisan 2024 tarihinde, 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlamasının Taksim Meydanı'nda yapılması için Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından İstanbul Valiliği'ne yapılan başvuru reddedildi.
- Valilik, ayrıca 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak için Taksim Meydanı'na yürümek ve meydandaki anıta çelenk bırakmak isteyen Emniyet Teşkilatı Sendikası'nın başvurusunu da reddetti.
- İstanbul Valiliği, 30 Nisan 2024 tarihinde yaptığı '1 Mayıs Tedbirleri' başlıklı basın açıklamasıyla, il genelinde 1 Mayıs 2024 tarihi saat 04.00 itibariyle toplam 78 noktada (Fatih ilçesinde 13, Beyoğlu ilçesinde 25, Şişli ilçesinde 24, Beşiktaş ilçesinde 9 ve D-100 karayolunda ise 7 noktada) karayolunun trafiğe kapatılacağını, deniz ve raylı sistem ulaşım ağlarında ise 05.30 itibariyle kısıtlama uygulanacağını duyurdu.

1 Mayıs Günü

İstanbul:

- 1 Mayıs'ı Taksim Meydanı'nda kutlamak üzere Taksim ve çevresi, Beşiktaş, Okmeydanı, Şişli ve çevresi ile Saraçhane'de toplanıp Taksim'e yürümek isteyen gruplara kolluk güçleri müdahale etti.
- 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak için Taksim Meydanı'na yürümek ve meydandaki anıta çelenk bırakmak isteyen Emniyet Teşkilatı Sendikası'na İstanbul Valiliği tarafından izin verilmedi
- Kolluk güçlerinin gün boyu süren müdahalelerinde 1'i gazeteci olmak üzere 217 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğindeki uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı. Gözaltına alınanların 182'si aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- Beşiktaş ve Saraçhane'deki müdahaleler sırasında polis amirlerinin "Basını süpürün" talimatıyla gazetecilerin görüntü almasına engel olundu ve gazeteciler alandan uzaklaştırıldı.

Türkiye geneli:

- İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre 1 Mayıs günü İstanbul'da 217, Tunceli'de 4, Maraş'ta 3 kişi, Aydın'da 2 kişi olmak üzere Türkiye genelinde toplam 226 kişi gözaltına alındı.

1 Mayıs Sonrası

İstanbul:

- 3 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında 30 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan bazı kişilerin ters kelepçe uygulamasına maruz bırakıldığı görüntüler, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın sosyal medya hesabı üzerinden yayınlandı.
- İstanbul'da gözaltında tutululardan 35'inin adli suçlardan gözaltına alınan diğer kişilerle aynı nezarethanede tutulmalarına itiraz etmeleri üzerine polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Ayrıca sağlık kontrolü için hastaneye sevk edilen bazı kişilerin de hastanede ve gözaltı aracında polislerin fiziksel şiddetine maruz kaldığı, 1 kişiye düzenli kullanması gereken ilaçların verilmediği, gözaltına alınan kadınlara tuvalet ihtiyaçlarını gidermeleri için polisler tarafından naylon poşet verildiği bildirildi.
- 4 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da adliyeye sevk edilen 65 kişiden 38'i '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet', 'örgüt propagandası yapma' ve 'görevi yaptırmamak için direnme' iddialarıyla tutuklandı, 27 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 5 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında 12 kişi gözaltına alındı. 6 Mayıs 2024 tarihinde adliyeye sevk edilen 12 kişiden 11'i '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet', 'görevi yaptırmamak için direnme' ve 'kamu malına zarar verme' iddialarıyla tutuklandı; 1 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

**TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI (TİHV)
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

9 Mayıs 2024